

ชื่อวิทยานิพนธ์ การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับกล้วยไม้
ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตกล้วยไม้ในจังหวัดสมุทรสาคร

ผู้วิจัย นางสาวชาลิรัตน์ ราชคม **ปริญญา** เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) **อาจารย์ที่ปรึกษา**

(1) รองศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ อุดมสิน (2) รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกษตรกรผู้ผลิตกล้วยไม้ในจังหวัดสมุทรสาคร ดังนี้

1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ 2) ความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูกล้วยไม้ตามหลักเกษตรดีที่เหมาะสม ของเกษตรกรผู้ผลิตกล้วยไม้ในจังหวัดสมุทรสาคร 3) การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) สำหรับกล้วยไม้ และ 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงตามระบบ GAP สำหรับกล้วยไม้

ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้ผลิตกล้วยไม้กับสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร ปี 2547 จำนวน 18 กลุ่ม มีสมาชิกจำนวน 440 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย ตามสัดส่วน ร้อยละ 47.73 ของประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 210 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 46.44 ปี มีระยะเวลาประกอบอาชีพปลูกกล้วยไม้เฉลี่ย 15.66 ปี มีแรงงานในการผลิตกล้วยไม้เฉลี่ย 3.35 คน มีพื้นที่ปลูกกล้วยไม้เฉลี่ย 8.79 ไร่ และส่วนใหญ่ปลูกกล้วยไม้ตระกูลหวาย สืบบุคคลที่เกษตรกรทุกคนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตกล้วยไม้ปลอดภัยจากโรคแมลง คือ เพื่อนบ้าน ส่วนสื่อมวลชนได้รับจากวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ แต่ได้รับในระดับน้อยสำหรับความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงตามระบบ GAP สำหรับกล้วยไม้ของเกษตรกรอยู่ในระดับมาก และ 2) เกษตรกรใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคต่อไปนี้นำดำ ดอกสนิม เกสรดำ ใบป็นเหลือง ใบจี้กลากและใบจุด รวมทั้งใช้ในการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ แมลงบั่วกล้วยไม้ หนอนกระทู้ผัก และหนอนกระทู้หอม โดยเกษตรกรที่ใช้สารเคมีตามคำแนะนำ มีแนวโน้มที่จะใช้สารเคมีที่มีความเข้มข้นตามคำแนะนำและใช้ตามอัตราที่แนะนำและการใช้สารเคมีตามคำแนะนำเพื่อป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชแต่ละชนิด มีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย โดยเกษตรกรทุกคน ใช้สารเคมีตามคำแนะนำเพื่อป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟและแมลงบั่วกล้วยไม้ เกษตรกรเกือบทั้งหมด ใช้สารเคมีตามคำแนะนำเพื่อป้องกันกำจัดโรคเน่า และเกษตรกรส่วนใหญ่ มีการใช้สารเคมีตามคำแนะนำเพื่อป้องกันกำจัดหนอนกระทู้ผักและโรคป็นเหลือง 3) เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องราคาสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงที่จำหน่ายตามร้านค้า มีราคาสูงเกินความเป็นจริง ดังนั้น จึงเสนอแนะว่า เกษตรกรควรรวมตัวเพื่อต่อรองราคากับบริษัทขายส่ง และเกษตรกรส่วนน้อยเสนอแนะว่าควรใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ควบคู่กับสารชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิต

คำสำคัญ สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลง เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้ ระบบเกษตรดีที่เหมาะสม GAP จังหวัดสมุทรสาคร

Thesis title : An Application of Chemical Pesticide Adhering to the Good Agricultural Practice System for Orchid by Orchid Grower Groups in Samut Sakhon Province

Researcher : Miss Chareerat Radchakom; **Degree:** Master of Agriculture (Agricultural Extension); **Thesis advisers:** (1) Dr. Porntip Udomsin , Associate Professor; (2) Dr. Benchamas Yooprasert, Associate Professor; **Academic year:** 2006

ABSTRACT

The purposes of this study were to study orchid growers in Samut Sakhon Province in 3 aspects, those were (1) their social and economic state; (2) their chemical pesticide usage adhering to the good agricultural practice (GAP) system for orchids to eliminate plant diseases and pests; and (3) their problems and suggestions on chemical pesticides usage adhering to the good agricultural practice (GAP) system for orchids to eliminate plant diseases and pests.

The population in this study were 18 groups of orchid growers registered by Samut Sakhon Provincial Office of Agriculture in 2004, 440 members altogether. The samples were selected by using simple sampling methodology, 47.33 % of the population, 210 members altogether. The data were collected by using structural interview forms. The statistical methodology used to analyze the data by computer programs were frequency, percentage, minimum value and maximum value, mean, and standard deviation.

The findings of this study were as follows: 1) The average age of the orchid growers was 46.44 years old, their average duration of orchid growing was 15.66 years, their average man power in orchid growing was 3.35 persons, their average area for orchid growing was 8.79 Rai, most of the growers had grown Cymbidium tribes of the orchids, the personal media from whom the growers had received information about pest-free orchid growing were their neighbors, the mass media from which they had received the information were broadcasting in radio and television, and news on newspapers, but at "a little" level, while their knowledge about the application of chemical pesticides adhering to the GAP system to eliminate plant diseases and pests was at "much" level; 2) the growers used chemical pesticides to protect their orchids from plant diseases, such as Rot, Rust, Black Pollen, Yellow Stripe, Ringworm, and Spot Diseases, and also to eliminate Thrips, a kind of insects, Spodoptera, and Scented Spodoptera. The growers who used chemical pesticides tended to use the concentrated ones according to the rates of concentration as instructed. Their usage of pesticides to eliminate plant diseases and pests varied a lot. All of the growers used chemical pesticides to eliminate Thrips, and a kind of insects. Almost all of them used to eliminate Rot, and most of them used to eliminate Spodoptera, and Yellow Stripe; 3) the majority of the growers had faced some problems on the price of pesticides which was too high, thus, they suggested that they should unite together to bargain with the wholesale companies, and the minority of them suggested that both chemical pesticides and biological substances should be used to lessen their cost of production.

Keywords : Chemical Pesticide, GAP, Orchid Growers, Samut Sakhon Province